

»smejočih se prometnih žrtev« je bila vsikdar prisotna kot priča, ki je slučaj nezgode videla na lastne oči in je seveda kar po notah krivo prisegala. Ta dvojica je bila obsojena na 11 let ječe, vse prestane bolečine so bile zaman in prigoljufani denar je oblast enostavno zaplenila.

V Ameriki.

Goljufija z zavarovanjem na veliko, kakor je bila baš kar opisana, je prav posebno doma v Ameriki. Tamkaj ima sodnija dnevno obilno posla s »smejočimi se žrtvami prometa«. Seveda pa izve oblast komaj en odstotek v resnici zagrešenih zavarovalnih goljufij.

*



Nekaj o jugoslovanski trgovini. Umetniško sestavljen in moderno tiskan cenik z uradnim in notarskim potrdilom, da je Trg. dom Stermečki v Celju poslal v enem dnevu več kot 300 zavojev blaga svojim odjemalcem, je ravno dotiskan in se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj. Odprema več kot 300 zavojev v enem dnevu je pač dovolj siguren dokaz, da Trg. dom Stermečki res to nudi, kar obljubi in vsak to dobi, kar želi. 945

Povišanje davkov.

Vsled gospodarske in finančne krize imajo države težave s svojimi proračuni. Uravnoveženje proračuna je potrebno za vsako urejeno gospodarstvo — kajpada tudi za državno. Ker dohodki, ki dejansko tečejo v državno blagajno, po mnogoterih državah zaostajajo za proračunskimi dohodki, uravnoveženje proračuna ni lahka stvar. Ko se je finančni minister naše države vrnil iz Pariza, se je odločno lotil dela, da ustanovi ravnovesje v državnem proračunu. V to svrhu je vpeljal povišanje nekaterih davkov.

Že v lanskem proračunu (to je za proračunsko leto 1931-32) je dejanski

donos državnih dohodkov znašal za 1 milijardo 800 milijonov dinarjev manj, nego je bilo proračunano. To je zelo velika svota. Dočim je lanski proračun znašal 12 in pol milijarde dinarjev, je letošnji (1932-33) določen s svoto 11 milijard 300 milijonov dinarjev. Ni upanja, da bi letos donos državnih dohodkov dosegel proračunano višino. Fin. minister sam je izjavil, da bo letos dr-

žava imela dohodkov za 1 milijardo 150 milijonov dinarjev manj, nego je bilo proračunano.

V tem položaju si hoče finančni minister pomagati z dvema sredstvoma: z izdajanjem kovanega denarja in s povišanjem davkov. Kar se tiče izdajanja novega srebrnega denarja, smo dobili po zakonu iz meseca novembra lanskega leta srebrnikov po 10 in 20 dinarjev

Novi poklici krajšajo ženskam življenje.

Praga je izdala statistiko umrlih v zadnjih letih. Iz teh podatkov je razvidno, da so doslej ženske živele povprečno 10 let dalje ko moški. Zadnja leta pa se je to za ženske tako ugodno razmerje začelo izpreminjati. Vzrok je pač ta, ker si vedno več žensk služi svoj vsakdanji kruh v svobodnih poklicih.

Jozua pred Jeriho.

Raziskovalci londonškega Britskega muzeja so pravkar našli v Tel-el-Amarni v Egiptu veliko število kamenitih tablic z zanimivo vsebino. To so poročila namestnikov

F. S. Šegula:

Râbi Jehuda.

(Povest iz časov Kristusovih.)

(Dalje.)

Nekateri ga rajši poslušajo ko sivolasega Gamaliela, pri katerem je bil izšolan tudi Savel, poznejši Pavel apostol. Jehuda je postal nedavno predsednik ene najimenitnejših shodnic v Jeruzalemu. Hiša, v katero je ravno prej vstopil, je njegova lastnina.

3. Pri večerji z rodbino.

Na Jutrovem so ljudje po dnevu navadno po sobah hladnega pritličja; kjer jih imajo, tudi po domačih vrtih. Komaj pa se začne solnce nagibati k zatonu, oživijo površja hiš. Streh v našem pomenu ni, površje namreč je raven tlak. Premožnejši imajo ob robu nizko ograjo, na katero se naslanjajo, če hočejo dol na cesto pogledati. Od sredine vodijo malo proti robu nagnjeni žlebi, po katerih odteka deževnica. Sicer pa je tak

»večer na strehi« po soparnem poletnem dnevu kaj prijetnega.

Na streho svoje hiše se je podal zdaj tudi râbi Jehuda. Sluga prinese jedil za tri; sledili namreč ste mu žena râbijeva Rahela ter edinka njuna Miriam. Jehuda se je vsedel na razgrnjeno dragoceno preprogo; pred njega pa na komaj za ped visoko mizo je sluga razvrstil jedila: mrzle koščke pečene perutnine, skledo v olju kuhane leče, narezan kruh, surovo maslo, strd, slaščice ter nekaj posodic kozjega mleka, vse jedila, kakor jih vidiš pri domačinih še dandanes. Prisedli ste pohlevno tudi mati in hčer.

Râbi Jehuda danes ni bil dobre volje. Tedne, mesce že je Rahela s strahom opazovala to njegovo nerazpoloženje. In kaj bi ne bil nevoljen tak gospod! Po shodnicah je vladala strašna razburjenost. Kadar pa je preplašena čreda, mari naj ostaja miren — pastir? In vzroka so farizeji imeli dovolj se vznemirjati. Vstal jim je namreč nevaren nasprotnik, v javnih govorih po cestah in hanih (gostiščih) jih zasramuje ta novi pre-

Zobni kamen se odstrani v kratkem času

... samo z redno nego zob s Sargovim Kalodontom!

Le Sargov Kalodont vsebuje proti zobnemu kamnu delujoči sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

za 450 milijonov. Pri tem je država zaslužila, ker so proizvodni stroški kovanega novca manjši nego njegova nominalna vrednost, veliko svoto. Kakor so strokovnjaki izračunali, je imela dobička 200 milijonov dinarjev. Sedaj bo država izdala srebrnikov po 50 dinarjev za 550 milijonov dinarjev, pri čemer bo zaslužila, kakor mislijo strokovnjaki, 250 milijonov. Skupno bode torej država imela dobička od kovane srebrnega denarja 450 milijonov ali skoro pol milijarde dinarjev.

To pa finančnemu ministru ne zadoštuje za uravnoteženje državnega proračuna. Zato je posegel po povišanju davkov, odnosno po vpeljavi novega davka. Povečal naj bi se davek na poslovni promet in trošarina na sladkor in uvede naj se nova davščina na potrošnjo električnega toka. Osnova davka na poslovni promet naj se poveča od 1% na 2%, to se pravi, davek se podvoji. Trošarina na sladkor naj se poveča pri kilogramu od 6.35 Din na 3.05 Din — torej za 1 Din 50 par — za sladkor v kockah — in od 6.25 na 7.50 Din — torej za 1 Din 25 par — za kilogram kristalnega sladkorja. Na porabo električne struje naj se vpelje državna trošarina v znesku 70 par za kilovatno uro pri toku, ki se rabi za razsvetljavo, pri toku pa, ki se rabi za industrijske obrate, 10 par za kilovatno uro do 1000 kilovatnih ur, preko 1000 kilovatnih ur pa po 5 par.

Kakšen bo uspeh tega davčnega povišanja za državo? Lani je država prometnega davka prejela 269 milijonov Din. Koliko ga je vplačala Slovenija? Ker ima naša pokrajina 9% vsega prebivalstva v državi, bi bilo pričakovati, da je plačala 25 milijonov, v resnici pa je plačala 51 milijonov Din. Ako bi se gledalo na to, da se povsod v državi plačuje poslovno-prometni davek tako kakor v Sloveniji, pa bi ga sedaj ne trebalo poviševati. To povišanje bo torej občutno zadelo gospodarstvo dravske banovine. Glede trošarine na sladkor je treba omeniti, da je že lani bila po-

višana. To povišanje ni imelo uspeha, ker je konsum (zauživanje) sladkorja v državi padel. Kljub povišanju trošarine je bil lani donos te trošarine v celi državi 470 milijonov Din, leta 1930 pa 486 in pol milijona Din. Če pomislimo, da je Slovenija v primeri z drugimi deželami eden najboljših konsumentov sladkorja, ker plača okoli 15% vse trošarine, je jasno, da bo povišana trošarina na sladkor zadela predvsem naše kraje. Slovenijo bo tudi najbolj zadela nova trošarina na električno, ker je ona doslej najbolj elektrificirana pokrajina v Jugoslaviji, saj porabi nad 40% vse električne energije v celi državi. Prav posebno se bo poznala ta obremenitev pri industriji, pa tudi pri malem konsumentu, ter bo ovirala elektrifikacijo države in moderniziranje gospodarstva.

Nova in povišana trošarina na sladkor in električni tok. Narodna skupščina je sprejela s 188 glasi proti 6 zakon o povišanju trošarine na sladkor in na uporabo električnega toka. Stara trošarina na sladkor v kockah se poviša za 1.50 Din, od katerih naj plačajo tovarne 75 par, drugo polovico pa konsumenti. Trošarina na kristalni sladkor je povišana za 1.25 Din, tvornice bodo plačevale 65 par, konsumenti 60 par. Glede trošarine na električno razsvetljavo po hišah je določena trošarina 70 par na kilovatno uro. Glede električnega toka za pogon motorjev se bo plačevalo do 1000 kilovatnih ur po 10 par, preko 1000 kilovatnih ur pa po 5 par.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasopljivosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 7



Kmetško dekle o brezposelnosti.

Kmetško dekle iz Polzele nam je poslalo naslednje pismo:

»Cenjeni g. urednik!

Vedno in povsod se govori in piše o dobrodelnosti, kako bi pač naj pomagali ubogim in brezposelnim. Tudi se opominja, naj se jim z veseljem in ljubeznijo da. Nikjer pa se nič ne govori in ne opominja ubogih in brezposelnih, naj bi vsaj malo pomagali pridelati ubogemu kmetu to, od česar naj jim deli. Ali je mogoče, da bi kmet, ki se ves znojen in utrujen vrača opoldne na polje delat, ne bil nevoljen, ko vidi, da ubogi in brezposelni ležijo v senci in počivajo? Pa bo kdo rekel: »Pa nas nobeden ni najel.« Res, kmet jih ni najel, ker jim zvečer ne more izplačati mezde. Lahko pa bi dal temu, ki bi mu pomagal delati, malico, večerjo in še fižola ali krompirja za domov. — Nek mlad, zdrav mož mi je rekel: »Vem, da bi ta ali oni kmet rad, da bi mu pomagal kositi, pa nima denarja, da bi mi plačal.« Ta mlad, zdrav mož, seveda ubog in brezposeln, je zjutraj lepo do šestih in še dalje ležal, kmet pa je že od druge ure ponoči kosil. Ako bi mu pa šel pomagat, bi bila oba zadovoljna, kmet bi se tako ne trudil, a brezposeln bi pa dobil nekaj živil. Želeti bi tudi bilo, da bi tisti, ki v resnici nimajo nujnega dela, ki se imajo za uboge in brezposelne, hodili ob delavnikih v cerkev k sv. maši. Ako pogledamo v cerkev v sopraznikih, vidimo, da pridejo v cerkev samo tisti, ki imajo posestva, ubogih je prav malo. Seveda, kdor ima zemljo, mora prositi Boga blagoslova, ubogim tega ni treba. Za »hvala lepa« mu moraš dati dar, ki se, četudi majhen, dan za dne-

rok, ta Jezus iz Nazareta. Ali more kaj dobrega priti iz Nazareta?!

In vendar! Komaj eno leto nastopa, pa s kakim uspehom! Ljudstvo je že skoraj vse premočil, odtujil ga svojim postavnim voditeljem. Podružnice na deželi propadajo druga za drugo, ker ni nikogar več, ki bi nje vodil. Skupni zaklad se je zato tudi že strahovito skrčil, ker ni prispevkov z dežele. »Če ta zmaga, smo zgubljeni mi!« bilo je že splošno prepričanje farizejskih veljakov. »Ne, ne, ne bode, ne sme ta puntar na vrh, ta zaničevalec naših svetih obredov! Jaz, rabi Jehuda, jaz ga bom ponižal in ukrotil!« Poslednje besede je rabi že na glas izgovarjal, tako razburjen je bil. Preplašeni sta molčali mati in Miriam.

Kot bi nji še le zdaj opazil, spregovori Jehula z mirnim, ljubeznivim glasom: »Mir z vama, noja ljuba žena Rahela in moje zlato, Miriam! Bodita mi srečni na veki!«

»O Jehuda, srečni sva, da si ne želiva nič boljšega; in za vse to zahvaliti imava se tvoji mi-

losti! Usoda najina bila bi strašna, ko bi ne bilo tako blago tvoje srce!« si vzdihne Rahela.

»Prosim te, žena, ne govori tako! Niti ne misli na kaj strašnega! Ali ti mar nisem rekel, da mi je zoperna vsaka taka misel; in da ste varni v mojih hiši, v varstvu rābjja Jehude, če Bog da kmalu velikega duhovna!« reče mož. Mati in hči sta se spoštljivo ozrli vanj.

Za razumevanje predstoječega pogovora moramo tukaj omeniti nek res strašen dogodek v mali rodbini. Na kratko povedano: Bolezen rajne matere Djemihle se je zopet prikazala v rodu, pa ne na njenem sinu Jehudi. Kakor so prosti te boleznitisoči drugih, ki imajo v najbližjem sorodstvu gobave, tako je tudi Jehuda pred njo popolnoma zavarovan. Ampak bolezen je zasegla njegovo ženo Rahelo, še huje pa nežno hčerko Miriam. Že pred letom dni so se prikazali sledovi gobavosti kot neznatne luskinje na nohtih; lica so se njima posušila ter nenavadno postarala. Preostajalo njima po postavi ni nič drugega, kakor pobegniti v dolino Jozafat. To je bilo tisto strašno, o katerem je Rahela ravnokar z

iz različnih palestinskih mest, med drugim tudi Jerihe, ki nujno prošijo faraona za pomoč. Rotijo ga, da naj pošlje vojsko in pred vsem oklopne vozove (nekdanje tanke), ker ogrožajo deželo tolpe kočujočih rodov »habiru«. Ti habiru so egiptovska označa za Hebrejce, one Zide, ki so takrat pod vodstvom Josue Navinca napadali Jeriho. Poročila so naslovljena na faraona Amenhotepa III., ki je zasedel prestol 30 let po smrti Amenhotepa II. Stari noslovci so že poprej zanesljivo ugotovili, da so zapustili Izraelci Egipt prav pod Amenhotepom II. Tablice, najstarejša ohranjena